

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 114/2011-13

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 15. marca 2011 predbežne prerokoval sťažnosť spoločnosti E., s. r. o., B., zastúpenej spoločnosťou R., s. r. o., B., v mene ktorej koná konateľ a advokát JUDr. S. R., pre namietané porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 12 CoE/308/2010-55 z 25. októbra 2010 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť spoločnosti E., s. r. o., o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 22. februára 2011 doručená sťažnosť spoločnosti E., s. r. o., B. (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej spoločnosťou R., s. r. o., B., v mene ktorej koná konateľ a advokát JUDr. S. R., pre namietané porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy

Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) č. k. 12 CoE/308/2010-55 z 25. októbra 2010.

Sťažovateľka v sťažnosti uviedla:

«Dňa 08. 02. 2006 sme s pani J. M., nar.: ..., trvale bytom L., L. (ďalej len „Povinná“) uzavreli Zmluvu o úvere č. ... (ďalej len „Zmluva o úvere“), na základe ktorej sme Povinnej poskytli úver v dohodnutom rozsahu. Povinná sa pri splácaní úveru dostala do omeškania, v čoho dôsledku nastala mimoriadna splatnosť celého zostatku úveru. Dňa 26. 04. 2007 sme voči Povinnej podali na Stálom rozhodcovskom súde zriadenom pri spoločnosti N., s. r. o., IČO: ..., so sídlom N. (ďalej len „Stály rozhodcovský súd“), žalobu o zaplatenie dlžnej sumy, na základe čoho dňa 30. 09. 2008 Stály rozhodcovský súd vyhlásil rozsudok, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 27. 10. 2008 a vykonateľnosť dňa 30. 10. 2008.

Povinná sa návrhom na začatie konania podaným na Okresnom súde Nitra dňa 27. 11. 2008 domáhala zrušenia rozsudku Stáleho rozhodcovského súdu, avšak Okresný súd Nitra uznesením predmetné konanie zastavil...

Na základe uvedeného exekučného titulu – rozsudku Stáleho rozhodcovského súdu, sme voči Povinnej podali dňa 06. 05. 2009 návrh na začatie exekučného konania. Dňa 08. 06. 2009 vydal Okresný súd Zvolen (ďalej len „Prvostupňový súd“) poverenie na vykonanie exekúcie č. .... Dňa 30. 07. 2009 nám bolo ako oprávnenému doručené upovedomenie o začatí exekúcie. Dňa 25. 08. 2009 Povinná adresovala poverenému súdnemu exekútorovi svoje podanie označené ako „Odvolanie“, ktoré Prvostupňový súd vyhodnotil ako námietky a zaslal nám ho na vyjadrenie. Následne Prvostupňový súd uznesením zo dňa 26. 10. 2009, č. k.: 22 Er 362/2009-14, námietky Povinnej zamietol. Proti predmetnému uzneseniu podala Povinná odvolanie v zmysle ustanovenia § 374 ods. 4 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Občiansky súdny poriadok“), o ktorom rozhodol Prvostupňový súd uznesením zo dňa 23. 04. 2010, č. k.: 22 Er 362/2009-43 tak, že námietkam Povinnej proti exekúcii vyhovel a exekúciu vyhlásil za neprípustnú... pričom svoje rozhodnutie odôvodnil okrem iného tým,

že „Okresný súd Zvolen zo zákona preskúmal námietky povinného ako aj podmienky zákonnosti a prípustnosti exekúcie a zistil, že táto je vedená na základe vyššie citovaného exekučného titulu, ktorý je nezákonný, priznáva plnenie zákonom nedovolené a je v rozpore s dobrými mravmi ako aj so zásadami na ochranu práv spotrebiteľa.“...

Proti predmetnému uzneseniu sme podali odvolanie, pričom Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej len „Odvolací súd“) uznesením zo dňa 25. 10. 2010, č. k.: 12 CoE 308/2010-55 rozhodnutie Prvostupňového súdu potvrdil...

Prvostupňový súd, ako aj odvolací súd v rámci svojej rozhodovacej právomoci dospeli k záveru, že záväzkový vzťah medzi našou spoločnosťou ako oprávneným a povinným má charakter spotrebiteľskej zmluvy podľa ustanovenia § 52 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej len „Občiansky zákonník“), s čím sa samozrejme nestotožňujeme, pričom prameňom tohto poznatku mal byť dôkaz získaný z dôkazného prostriedku v podobe Zmluvy o úvere, ktorý vykonal mimo pojednávania a dokonca bez toho, aby sa k nemu ako vykonanému mali možnosť vyjadriť účastníci konania, čím výrazným spôsobom zasiahol do našich základných práv a slobôd a porušil tým naše právo na spravodlivé súdne konanie v zmysle vyššie označených ustanovení Dohovoru a Ústavy.

Zmluva o úvere bola uzavretá v zmysle ustanovení § 497 a nasl. zákona č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej len „Obchodný zákonník“) a teda sa spravuje výlučne ustanoveniami Obchodného zákonníka...

Sme toho názoru, že námietky nie sú opravným prostriedkom, ktorým by mohlo dôjsť k napadnutiu platnosti, resp. zákonnosti exekučného titulu. Ich predmetom však môžu byť len skutočnosti, ktoré nastali až po vzniku exekučného titulu. Ak by aj existovali pred vznikom exekučného titulu, čo samozrejme nepripúšťame, nemožno ich uplatniť, pretože ich relevancia sa skončila vydaním vykonateľného rozhodnutia, ktoré sa stalo podkladom pre exekúciu...

V súvislosti s opätovným preskúmaním zákonnosti exekučného titulu Prvostupňovým súdom, resp. Odvolacím súdom sme toho názoru, že tým došlo k porušeniu princípu právnej istoty a nášho legitímneho očakávania po tom, čo bolo našej spoločnosti priznané plnenie na základe rozhodcovského rozsudku, konanie o zrušení rozhodcovského

rozsudku bolo zastavené a súdnemu exekútorovi bolo vydané poverenie na vykonanie exekúcie...

Rozhodnutie a argumentáciu Prvostupňového súdu, ako aj Odvolacieho súdu, v zmysle ktorej nie je exekučný titul podľa názoru súdu vysloveného v rámci konania o námietkach v súlade so zákonom, v dôsledku čoho súd námietkam Povinnej vyhovel a exekúciu vyhlásil za neprípustnú, považujeme za vecne nesprávne a je podľa nášho názoru porušením princípu právnej istoty a zákazu retroaktivity.»

Sťažovateľka žiadala, aby ústavný súd v náleze vyslovil, že uznesením krajského súdu č. k. 12 CoE/308/2010-55 z 25. októbra 2010 bolo porušené jej základné právo podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, aby uvedené uznesenie zrušil a vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie. Sťažovateľka taktiež žiadala priznať náhradu trov právneho zastúpenia v sume 314,18 €.

II.

Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Ústavný súd podľa ustanovenia § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v ustanovení § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom všeobecného súdu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom všeobecného súdu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých namietal, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať tú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (obdobne napr. III. ÚS 263/03, II. ÚS 98/06, III. ÚS 299/07).

Predmetom sťažnosti je namietané porušenie základného práva sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením krajského súdu č. k. 12 CoE/308/2010-55 z 25. októbra 2010, ktorým potvrdil uznesenie Okresného súdu Zvolen č. k. 22 Er 362/2009-43 z 23. apríla 2010 o vyhlásení exekúcie za neprípustnú z dôvodu, že exekúcia *„je vedená na základe... exekučného titulu, ktorý je nezákonný, priznáva plnenie zákonom nedovolené a je v rozpore s dobrými mravmi ako aj so zásadami na ochranu práv spotrebiteľa“*.

Z relevantnej časti odôvodnenia napadnutého rozhodnutia krajského súdu vyplýva:

„V súlade s ust. § 219 ods. 2 OSP odvolací súd si osvojil závery prvostupňového súdu, považuje ich za správne a dodáva k dôvodom, ktoré pre svoje použil okresný súd iba niekoľko záverov, ktoré sa týkajú námietok uvádzaných v odvolaní.

Predovšetkým odvolací súd zdôrazňuje, že exekučný titul, teda rozhodcovský rozsudok, tak ako je odôvodnený nie je preskúmateľný, pretože neobsahuje žiadne také

skutočnosti, z ktorých by bolo možné jednoznačne usúdiť, čím sa zaoberal, z akých dôkazov vychádzal a aké závery vyplynuli z hľadiska preskúmania tejto veci pre právny záver. Odcitovanie niekoľkých ustanovení Obchodného zákonníka s konštatovaním, že návrh je opodstatnený, takýmito dôvodmi nie sú. Konštatovať teda, že ide o exekučný titul, ktorý je vyhovujúci a ktorý nebolo potrebné preskúmavať z hľadiska príslušných predpisov nie je na mieste. Smernica 93/13/EHS sa má vykladať v tom zmysle, že vnútroštátny súd, ktorý rozhoduje o návrhu na nútený výkon právoplatného rozhodcovského nálezu, vydaného bez účasti spotrebiteľa, je povinný aj bez návrhu posúdiť neprimeranosť sankcií obsiahnutých v zmluve o úvere uzavretej poskytovateľom úveru a spotrebiteľom, ak je podľa vnútroštátnych procesných predpisov možné vykonať také posúdenie v rámci obdobných konaní na základe vnútroštátneho práva. Ak vnútroštátny súd rozhodne, že sankcia za nesplnenie záväzkov spotrebiteľa predstavuje nekalú zmluvnú podmienku v zmysle čl. 3 ods. 1 Smernice, je jeho povinnosťou zabezpečiť, aby nebol spotrebiteľ touto podmienkou viazaný. Ak sa pri uzavretí zmluvy o úvere obišli príslušné ustanovenia smernice 87/102/EHS alebo smernice 93/13/EHS, je povinnosťou vnútroštátneho súdu povoliť nútený výkon právoplatného rozhodcovského rozsudku iba do takej výšky, aby bolo zabezpečené, že spotrebiteľ nebude viazaný nekalými zmluvnými podmienkami, pokiaľ je možné vykonať takéto preskúmanie podľa vnútroštátneho práva v obdobných konaniach založených na ustanoveniach vnútroštátneho práva. Nie bez významu je aj konštatovanie v zmluve o úvere, že na základe rozhodcovskej doložky a rozhodnutia rozhodcovského súdu, budú považovať zmluvné strany toto rozhodnutie za konečné a záväzné. Podľa vnútroštátneho práva takéto konštatovanie je v absolútnom rozpore aj s právnou úpravou, ktorá sa týka rozhodcovského konania, pretože rozhodcovský rozsudok je možné napadnúť na všeobecnom súde a domôcť sa iného rozhodnutia. Zásah do materiálnej právoplatnosti rozhodcovského rozhodnutia možno odôvodniť tým, že súd môže v exekučnom konaní kontrolovať zákonnosť postupu rozhodcovského súdu a dôjde k tomu vtedy, keď povinná strana navrhne zastavenie výkonu rozhodnutia alebo exekúcie pre podstatné nedostatky rozhodcovského konania a rozsudku. Ďalej môže súd konanie o výkone rozhodnutia alebo exekučné konanie zastaviť na návrh alebo aj bez návrhu účastníka, z dvoch osobitných dôvodov uvedených v § 45 ods. 1. Výnimka pre zastavenie výkonu rozhodcovského rozsudku vyplýva z osobitnej povahy tohto rozsudku a povahy opravného prostriedku, ktorým je žaloba o zrušení rozhodcovského

rozsudku. Ak rozhodcovský rozsudok má nedostatky, ktoré zakladajú jeho zmätočnosť podľa § 40 písm. a), b) je to dôvod na zastavenie konania o výkone rozhodnutia alebo exekučného konania súdom. Nie je pritom podstatné, že z týchto dôvodov nedošlo k zrušeniu rozhodcovského rozsudku na súde, podľa § 40 písm. a), b) tohto návrhu, pretože môže ísť aj o zastavenie výkonu rozhodnutia alebo exekúcie cudzieho rozhodcovského rozsudku, ktorý nemožno napadnúť na súde v Slovenskej republike žalobou. Ak súd zistí, že plnenie, na ktoré účastníka zaviazal rozhodcovský rozsudok je objektívne nemožné, právom nedovolené alebo v rozpore s dobrými mravmi, konanie o výkone rozhodnutia alebo exekučné konanie zastaví.“

Medzi obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a obsahom práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (m. m. II. ÚS 71/97), preto sa uvedené právne východiská vzťahujú na obe označené práva (IV. ÚS 147/08).

Podľa judikatúry ústavného súdu základné právo na súdnu ochranu zaručuje každému právo na prístup k súdu, ako aj konkrétne procesné garancie v konaní pred ním (I. ÚS 26/94). Podľa čl. 142 ústavy súdy rozhodujú v občianskoprávných a trestnoprávných veciach; súdy preskúmajajú aj zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy a zákonnosť rozhodnutí, opatrení alebo iných zásahov orgánov verejnej moci, ak tak ustanoví zákon. Ústavou zaručené základné právo na súdnu ochranu vyplývajúce z čl. 46 ods. 1 ústavy neznamená právo na úspech v konaní pred všeobecným (občianskoprávnym) súdom a nemožno ho účelovo chápať tak, že jeho naplnením je len víťazstvo v občianskoprávnom spore (II. ÚS 21/02, IV. ÚS 277/05).

Podľa svojej konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Pri uplatňovaní tejto právomoci nie je úlohou ústavného súdu zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách (napr. I. ÚS 19/02, I. ÚS 27/04, I. ÚS 74/05). Právomoc ústavného

súdu konať a rozhodovať podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o namietaných porušeníach ústavou alebo príslušnou medzinárodnou zmluvou garantovaných práv a slobôd je kvalifikovaná už spomínaným princípom subsidiarity, v zmysle ktorého ústavný súd o namietaných zásahoch rozhoduje len v prípade, že je vylúčená právomoc všeobecných súdov, alebo v prípade, že účinky výkonu tejto právomoci všeobecným súdom nie sú zlučiteľné so súvisiacou ústavnou úpravou alebo úpravou v príslušnej medzinárodnej zmluve. V nadväznosti na to nie je ústavný súd zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol, alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu len vtedy, ak by ním vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02).

Po oboznámení sa s obsahom napadnutého rozhodnutia krajského súdu ústavný súd konštatuje, že krajský súd konal v medziach svojej právomoci, keď príslušné ustanovenia podstatné pre posúdenie veci interpretoval a aplikoval, a jeho úvahy vychádzajú z konkrétnych faktov, sú logické, a preto aj celkom legitímne a právne akceptovateľné. Ústavný súd považuje postup krajského súdu pri preskúmaní rozhodnutia prvostupňového súdu za legitímny s ústavne korešpondujúcou mierou interpretácie na vec použitých zákonných ustanovení a vylučujúci porušenie základného práva sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Ústavný súd v súvislosti so sťažovateľkiným prejavom nespokojnosti s napadnutým rozhodnutím krajského súdu konštatuje, že obsahom základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy nie je záruka, že rozhodnutie súdu bude spĺňať očakávania a predstavy účastníka konania. Podstatou je, aby postup súdu bol v súlade so zákonom, aby bol ústavne akceptovateľný a aby jeho rozhodnutie bolo možné kvalifikovať ako zákonné, preskúmateľné a nearbitrárne. V opačnom prípade nemá ústavný

súd dôvod zasahovať do postupu a rozhodnutí súdov, a tak vyslovovať porušenia základných práv (obdobne napr. I. ÚS 50/04, III. ÚS 162/05).

Vychádzajúc z uvedeného, ako aj z námietok sťažovateľky, ktorých podstatou bol nesúhlas s interpretáciou a aplikáciou príslušných zákonných ustanovení v jej právnej veci, ústavný súd nedospel k záveru, že postup a napadnuté uznesenie krajského súdu boli svojvoľné a že by zasahovali do základného práva zaručeného čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. práva zaručeného čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Keďže ústavný súd nezistil príčinnú súvislosť medzi napadnutým rozhodnutím krajského súdu a sťažovateľkou namietaným porušením označených práv, sťažnosť odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

Nad rámec uvedeného ústavný súd poukazuje na ustálenú judikatúru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ktorý v rozsudku z 27. januára 2007 vydanom pod sp. zn. 3 Cdo/164/1996 publikovanom v Zbierke stanovísk a rozhodnutí pod č. R 58/1997 uviedol, že „súdna exekúcia môže byť nariadená len na základe titulu, ktorý je vykonateľný po stránke formálnej a materiálnej. Ak bude exekúcia podľa titulu, ktorý tieto požiadavky nespĺňa, aj napriek tomu nesprávne nariadená, musí byť v každom štádiu konania i bez návrhu zastavená.“.

Taktiež z ustálenej judikatúry ústavného súdu (napr. III. ÚS 416/2010) vyplýva, že všeobecný súd je povinný v priebehu celého exekučného konania ex offio skúmať, či sú splnené všetky predpoklady na vedenie takéhoto konania. Jedným z týchto predpokladov je aj relevantný exekučný titul. Bez jeho existencie nemožno exekúciu vykonať. Je preto ústavne akceptovateľný právny názor všeobecného súdu, že ak neexistuje relevantné rozhodnutie (rozhodcovský rozsudok), ktoré by bolo spôsobilé byť exekučným titulom, exekúcia je neprípustná, čo je dôvod na zastavenie exekučného konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 15. marca 2011